MOWY NIEKTORE

W. Imśći. P. STEFANA z Rycht HVMIECKIEGO, Stolnika Podolſkiego, Oberzterletmanta Artyleriey Koronney, Márſzałká Izby Poſelſkiey. in Anno 1696.

ná KONWÓKACYEY.

Dźiękowànie zá láſkę w Jzbie Poſelſkiey.

N*Iecháy nikt nie wątpi, áby to ſwobod Náſzych* ſacrarium *nie miáło* quidpiam ex Divino, *kiedy z deſperowáną w teráźnieyſzych koniunkturách tey Izby konfidencyą, w ſtáropolſką przemieniá miłość y zgodę, kiedy mi dálekiemu* ab ambitu *konkurrencyey, prowadzącemu* abſq; ſtrepitu *dni ſwoie, ſczerym wolnego wybrania Duchem w niezdolne ręce Poſelſką wtłacza laſkę. Rzućie W. M. M. PP. ná fundament* perennaturæ in ſæcula molis, *nie proſty iáki kamień, ále nie oſzacowany, bo złotey Wolnośći głás*, loco libertatis erit, quod eligi cæpimus. *Iam ieden z ſług W. M. M. Panow ná układanie dalſze tych* pretioſos lateres, *wyrobionych z wielkich zdán W. M. M. Pánow ieſtem* inventus, *y nie prę ſie tego, że* minus habens, *bo miałkość rozumu* & cætera paria, *nigdy we mnie czyniły prezumpcyey, á dopieroſz nádźiei; ábym do wyſtáwienia tey* vidiam *da Bog ſtruktury był wezwany. Więc kiedy nieſpodźianie w Ręce doſtaie ſię láſka, ktora we trzech Páńſtwa tego tułáłá Prouinciách, chętnie onę* arripio, *przy uniżonym podźiękowániu, będąc pewien, że pochodząca z rąk y afektow W. M. M. Pánow* Selectum de millibus ipſa docebit omnia.

Łącząc Izbę Poſelſką z Senatem.

J*Eżeli ow Walecznego Wodza w wolnym Narodźie Syn, poznawſzy śmiertelnie położonego Oyca, właſnemu ſtał ſie nieprzyiáćielem wzrokowi*, oculos germane nocentes ſpectato Genitore fero. *Dopieroſz Izba Náſzá Poſelſka poſtrzegſzy Naiáśńieyſzego Páná ſwego*, depoſitum ad lectum, *nie oczy, tylko we łzy, ále ſerca* reſolvit in gemitus, *kiedy tákiego utráćiłá Páná, Ktory rozſzerzywſzy Imie Narodu tego, ſtáwſzy ſie naypierwſzym* Belligerantibus *Wodzem, ſtraſznym ſwoim nieprzyiáćiołom piorunem, poddánym właſnym chwálebną ozdobą, y miłym záſczczem, ſzczęśćie y ſławę Páńſtwá tego o grobowy rozbił kámień.*

A Quis

Quis talia fando, temperet à lachrymis. *Nosiemy nie tylko w oczách,*
ále y w sercách náßych żywy Rytrat Náßego Páná, á tym głębiey y zálo-
śńiey, że swego Polaká, unum se ille ex nobis dicebat, & eò magis
excellebat, quia unum tantùm se ex nobis dicebat. *Dodaie ty-*
rańſtwa monstroso fato geminata malo sors *tey Rzeczyptey, kiedy ſtra-*
tá Woiennego Páná nas in æstu belli *potkáłá, zniknęłá, ktora zasłánia*
Tarczá, Clypeus Truces porrectus in hostes. *Ale niemaß uſt ktore-*
by wyſtarczyły żálu máteryey, oczu ktoreby wydołáły łez wylaniu, lachry-
mæ nobis prius deessent, quam causæ doloris. *Więc kiedy zdáło*
ſie Oyczyżnie, że non est qui protegat. *Obmyśliłá Dyſpozycya Boſka,*
in tam fatali Interregno *czułego, mądrego,* Majorem majoribus suis
Prymaſa, naypierwße nam Xiążę W. Kardynálſką Mość, tußemy ſobie,
że iáko Polſcy Iazonowie Fortunę tey Rzeczypoſpolitey przy złotym W.
X. *Mći Runie, do ßczęśliwego przybiiemy brzegu,* ne metuas: publicam
rem vehis, & eius fortunam. *Idźie* in consortium *dobrey nádźiei*
pars optima nostri selectissimus Senatus, *ktorzy ramionámi swemi*
nie uſtánnie to Polſkie dźwigáćie niebo: etsi fractus illabatur orbis im-
pavidos ferrirent ruinæ. *á w tey nádźiei przynoſiemy* ad Patres nostros
swobody, nádwątlone prawa y fortuny náße, totamq; lateritiam Ro-
mam, *chcąc ſpolną pracą y ſtárániem wyſtawić z niey* marmoream. *Iuż*
tedy pußcza ſie tey Rzeczypoſpolitey Náwa in mare tempestatum *do*
wßyſtkich W. M. M. Pánow mowię, implete classem, tendite car-
basa, ite ferte remos, ite volentibus fatis Quirites, ite, ventis vestra
tument animisq; vela.

Mowa do Posłow posłusznego ieszcze Woyska Koronnego.

A *Coz może bydź pożądańßego w tym bezKroleſtwie naßym* [illegible]
wnieyßego w trwaiącey ingenti sangvine *woynie; co beſpieczn*[illegible]
w ośieroconych rádách, iáko obsequio *Woyſká ſwego bydź áſſekuron*[illegible]
mi, te bowiem tylko ſą w tákowym raźie baſes, wolnych rád, ſwobod[illegible]
ßych w domu zgodą, á od Zołnierza przy gránicách zaſłoną, wedle [illegible]
burtá in armata quippe militia defensio Regni dependet; *wie* [illegible]
Poſelſka; iáko ſławá Národu tego chwalebnie ßáblą W. M. M. Panow
rozgłoßona; Iáko choc przy borgowych Ćwierćiách ſtáwał non rarus [illegible]
signa miles. *Wyznawamy nie porownaną koło dobra poſpolitego Ich*
Mośćiow PP. Hetmanow applikacyą, ktorzy wielkiemi akcyami ſwe[illegible]
mi náyprzednieyßych przechodzą woiennikow, etsi Magnorum facta [illegible]
rorum iungantur in unum, excedunt numero. *Vznaiemy że od* [illegible]
W. M. M. Pánowie ſtáwáćie Woyſka, ktore dáną ſwey Oyczyźni d[illegible]
trzymuie wiárę; ktore zaſłaniáło y záſłániać ma granice Páńſtwa [illegible]
á zatym zá naypierwßy cel obrad Naßych bierzemy, y ztąd ſię nie o[illegible]
dźiemy, poki nie obmyślemy, quæ merces emeritis, quæ rura dab[illegible]

Do

Do Posłow W[ie]lkiego Xiestwa Litewskiego [W]oyskowych.

TAć iest iedyná chęć, [U]*niwersalne Páństwa tego desiderium słyszeć, iáko Woyska swoie pełniąc* Imperia Ducum *assekuruią nás w Rádách, á gránice w bieczeństwie. Znayduie Izba Nasza Poselska to wszystko w Woysku* [W]*. X. L. czego tylko w tym rázie Oyczyzna potrzebuie; znáyduie* p[r]tuitione *granic, ochocze y posłuszne Rycerstwo, znáyduie zywych Scipio[no]w, á oráz* torquata nomina legum *wielkich ákcyámi, nie przełama[ny]ch Radámi Wodzow, iákoby* his afflictis *Rzeczypospolitey* Rebus se[r]atos desuper. *Dźiękuie tedy Izba Naszá IchMośćiom PP. Hetma[n]om, że się w kozdey okazyey nie záłuią* in publicum; eos si bella òcabunt; Duces erunt, si Pax, positis toga gestiet armis. *Dźiękuie[m]y całemu Rycerstwu, że swey Oyczyźnie dotrzymuie wiary, á w ten czás naychwálebniey kiedy y naypotrzebniey, á zátym stáráć się usilnie będźie, áby przed zákonczeniem Obrad teraźnieyszych wynáleść mogłá* pro[f]eret exanguis quo se post bella senectus.

Do Posłow Koronnego Woyská z Konfederowánego.

NIe podobna áby w ták ciężkim radźie Oyczyzny bez żálu przyiąć miáłá Izba Poselska doniesione przez W. M. M. Pánow wzruszenie Woyska Koronnego; bo zostáiąc actualiter *w Woynie, wie; że* nondum defu[it] hostis, *á coż potym było* cognatas *uzbraiáć* acies, *y ná się* verte-re ma[n]us; *nie bez żalu mowię, bo z tąd gdźie bráći Nászych liczemy, spo[k]ziew[ać] się przychodźi* monstrosos partus: suusq; Matrem conerruit [i]nfans. *Alec W. M. M. Pánowie pokazuiećie Instrumen[te]m swo[i]m że koniunktorom swoim zá cel bierzećie, záścyt Pańśtwá [...] tylko co náleży zásłużonemu Woysku prośićie* sint præmia [...] *Bierzemy w pilną reflexyą przeczytáną Instrukcyą W. Mćiow, [á]by ią náylepiey akkomodowáć, przyłoży Izba Poselská stárániá swego, [á]ták żárliwe ánimusze ná wschodnią bárźiey obroćić dumę, nie ná [tych] ktorzy známy się, zesmy winni y gotuiemy zapłátę.*

Pozegnánie Izby Senátorskiey, ktorego iednák ob rationes doyśćia Partykularney Konfederácyey, siłá Kontradykcyi nie pozwoliły wymowić.

TEn, Ktory w niedáwnym czáśie wolnego Izby Poselskiey głosu, stánąłem Dyrektorem, dźiś infelicis officij Minister, *zdesperowaney pubkiczney fortuny stawam Prototypon, y kiedy Oyczyzná Násza* ipsis suffulta casibus *miáłá podźwignąć imię národu swego, nádtłumioną podnieść wolność y sámey tylko cnoćie bity do Korony utorowáć gośćiniec, chyli*

się y

śię, y łámie to złote Rzeczyptey Corpus, i..wa sławna státua corruit in pedibus fictilibus. *Vpáda ćięszko, bo* ip..asu *wolną, dwoch stánow tłumi y duśi dyspozycyą iedyná przy nie zgod..ále przećiwná wolnośći polityká;* rem ad unum transferri pacis ..rfuit. *Wielki to raz ná Oyczyznę szwankowáć ná głowę*, quis stete.. dum membra cadunt, *straszny bo bez nádźiei ugászeniá związkowy p..r*, fragmenta ferus sibi vendicat ignis, *záłosne y pełne boiáźni, ..w samych fundamentách wzruszenie Wolnośći* nefanda timemus, se..enient maiora metu. *Zegna Izba Poselska ledwie dobrze powitany S..t, á oráz żegna* fortunam publicam; *przyznáie* plus est quam vita ..lusq; quæ perijt, *y niekomu inszemu* vulnera Reipublicæ sananda ..*lecá, tylko samemu Iaśnie Oświeconemu, Iáśnie Wielmożnemu ..átowi* mala nostra sunto communia vobis. *Ia zaś iáko sam* exh..ui *ná niespodźianie wtłoczoną w niezdolne ręce Laskę, ták powierzon..a krotki y nieszczęśliwy czás przy uuizonym Izbie moiey podźiękowán..kłádam,* non elevaturus *onę, áż* in valle *Elekcyey, Ieślim zaś co* ..n condignè gessi, *ieślim nie wszystkim (lubo* cunctis placere vole..m) *podobał śie, wszakże* publica sorte *pokutuię, y ná dalsze życię bi..* perpetui materiam luctûs.

Mowa I. P. Marszałka Poselskiego po wyśćiu z Senatu w Poselskiey Izbie miana

ERipit verba dolor, *kiedy niesłychanym czyli* ex odio ..ersonæ, *..zyli z złey słow moich interpretacyei, Xiążę Iego Mość Pr..as powstał ná mnie przykładem. Dosyćiem* recto *poszedł* tramite, *bo srz..kiem p..wdy, á przećię ták ćięszko ná honorze obarczony iestem. Dźiekuię W. M. M. P. y Braći, żeśćie* innocentiam allidere *do źiemi nie dop..śćil. Ktorych o dalszą prosząc protekcyą, ná poniedźiałek w to tu mieysce ..aprászam W. M. M. Pánow.*

Mowa tegoż przy powitaniu I. P. Marsz.. ka Wielkiego Koronnego w Izbie Poselskiey w tenże dźień przytomnego.

HÆc est dies, quam fecit Dominus. *Pán ten ktory nie dopuś..a prowidencyą swoią narodowi temu, y cały Rzeczypospolitey* succumbere. *Dźiękuie Izba Poselska W. M. M. Pánu zá ten oświadczony Oyczyźnie*, & æqualitati *favor; że będąc* supra æqualitatem *w Senatorskiey prerogatywie, do niey śie barźiey konformowáć ráczysz. Zabierá* non vanum *swoich obrad omen, kiedy przy Iáśnie Oświeconego Senatu y cały Korony Gospodarzu,* afflictæ *będźie raczyłá* consulere Patriæ.

Imprimâtur liberæ vocis dicta & posteritatis auditu digna.

Episcopus Posnaniensis.